

POLSKA KRONIKA ITALIANISTYCZNA 2015

NAGRODY I ODZNACZENIA

Prof. dr hab. Hanna Serkowska otrzymała Nagrodę I stopnia Rektora Uniwersytetu Warszawskiego.

Dr hab. Maria Załęska otrzymała nagrodę indywidualną za działalność naukowo-badawczą – „Wyróżnienie w uznaniu zasług dla prestiżu i rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego”, przyznaną przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego.

12 września 2015 ogłoszono zwycięzców i wyróżnionych w pierwszej edycji Nagrody Literackiej im. Leopolda Staffa przyznawanej za wybitne osiągnięcia naukowe, translatorskie, edytorskie i popularyzatorskie związane z kulturą włoską. Nagrody otrzymali:

- Krzysztof Żaboklicki w kategorii „Dzieło Życia – Italianistyka”
- Joanna Ugniewska-Dobrzańska i Zeszyty Literackie w kategorii „Esej o tematyce włoskiej” za książkę *Miejsca utracone* (2014)
- Maciej A. Brzozowski i wydawnictwo Muza w kategorii „Popularyzacja wiedzy o Włoszech” za książkę *Włosi. Życie to teatr* (2014)
- Alina Pawłowska-Zampino i wydawnictwo Austeria w kategorii „Książka Włoska – Przekład” za powieść Natalii Ginzburg *Nasze dni wczorajsze* (2014)
- Ewa Nicewicz-Staszowska i wydawnictwo Bona w kategorii „Literatura dla dzieci i młodzieży – Przekład” za książkę Roberta Piuminiego *Maciuś i dziadek* (2013)
- Maria Kornatowska (1935–2011) w kategorii „In Memoriam”

Reżyser Paolo Sorrentino otrzymał nagrodę specjalną ‘włoskie wydarzenie kulturalne’ za film *Wielkie piękno* (2013).

Wyróżnienia za ambitne inicjatywy wydawnicze otrzymali:

- Wydawnictwo Czuły Barbarzyńca za trzytomową edycję *Baśni włoskich* Itala Calvina w przekładzie zbiorowym
- Wydawnictwo Dwie Siostry za książkę Moniki Utnik-Strugały *Mamma mia. Włochy dla dociekliwych* (z ilustracjami Anny Ładeckiej)

NOMINACJE PROFESORSKIE

29 lipca 2015 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał stopień profesora dr hab. Jadwidze Miszałskiej.

HABILITACJE

Dr hab. Maria Załęska (Uniwersytet Warszawski) 26 maja 2015 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych na podstawie monografii *Retorica della linguistica. Scienza, struttura, scrittura* (Frankfurt am Main: Peter Lang, 2015).

DOKTORATY

Dr Lucilla Bonavita, Uniwersytet Warszawski: *Luigi Pirandello e Orazio Costa: gli inediti dell'Archivio Costa nell'esperienza del Piccolo Teatro di Roma (1948–1954)*; obrona: 26 maja 2015 r., promotor: prof. dr hab. Hanna Serkowska.

PUBLIKACJE

Książki

Alighieri Dante, *Boska Komedia/La Divina Commedia* (wydanie dwujęzyczne polsko-włoskie), tłum. Edward Porębowicz, wstęp i konsultacja merytoryczna Maria Maślanka-Soro, przypisy i streszczenia pieśni

Anna Pifko, redakcja i koncepcja edytorska Renata Zając. Kraków: Wydawnictwo Pasaze (seria Meridiana Classic), ss. 847, [1].

Artico Davide, *Sanguine Cynæi luimus perjuria Regis. La figura di Napoleone nella letteratura italiana del primo Ottocento*. Toruń: Adam Marszałek, ss. 171.

Campagnoli Matteo, Dehnel Jacek, Orzeł Justyna Hanna (red.), *Szyby są cienkie. Szwajcarskie wiersze włoskojęzyczne w tłumaczeniach polskich poetów*. Wrocław: Biuro Literackie, ss. 76.

Czerwińska Jadwiga, Gałkowski Artur, Ciesielka Joanna, Cola Ilario, Roszak Tamara (red.). *Zgubiony kapelusz. Wiersze Wisławy Szymborskiej dla Umberto Eco / Il capello smarrito. Poesie di Wisława Szymborska per Umberto Eco*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, ss. 64.

Erba Edoardo, Paravidino Fausto, Palladini Pierpaolo, *Trzy sztuki włoskie*, red. Jolanta Dygul, tłum. Ewa Bal, Cezary Bronowski, Jolanta Dygul. Warszawa: Instytut Badań Literackich PAN, ss. 261.

Foremniak Katarzyna, *Włoski w tłumaczeniach. Gramatyka I*. Warszawa: Preston Publishing, ss. 158.

Gałkowski Artur, Gliwa Renata (red.), *Mikrotoponimy i makrotoponimy w komunikacji i literaturze*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, ss. 429.

Gałkowski Artur (red.), *Potęga intelektu. Umberto Eco: recepcja i reminiscencje w Polsce. Księga dedykowana Profesorowi Umberto Eco, doktorowi honoris causa Uniwersytetu Łódzkiego. The Power of Intellect. Umberto Eco: Reception and Reminiscences in Poland. A Book Dedicated to Professor Umberto Eco, Doctor Honoris Causa of the University of Łódź*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, ss. 573.

Klimkiewicz Anna, *Hypnerotomachia Poliphili* Francesca Colonna. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, ss. 274.

Maślanka-Soro Maria, *Antyczna tradycja epicka u Dantego*. Kraków: Księgarnia Akademicka, ss. 494.

Miszalska Jadwiga, *Z ziemi włoskiej do Polski. Przekłady z literatury włoskiej w Polsce do końca XVIII wieku*. Kraków: Collegium Columbinum, ss. 524.

Miziołek Jerzy (red., przy współpracy Wojciecha Bońkowskiego i Leonarda Masiego), *Chopin e l'Italia*. Warszawa: Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, ss. 281.

Pietrzak-Thébault Joanna, Cybulski Łukasz (red.), *Czary, alchemia, opętanie w kulturze na przestrzeni stuleci. Studia przypadków*. Warszawa: Wydawnictwo UKSW, ss. 368.

[pozycja zawiera następujące artykuły dotyczące włoskiej literatury i kultury: Anna Klimkiewicz, *Czarodziejska Alcyna, Ruggiero i „wyspa wartości”*, czyli o błędzeniu i poszukiwaniu prawdy; Joanna Dimke-Kamola, *Czarodziej nawrócony. Wątki magiczne w epice Torquata Tassa*; Ewa Bartochowska, *Sekrety Isabelli Cortese – alchemia czy magia?*; Aneta Markuszewska, *‘Armida al Campo d’Egitto’ Antonia Vivaldiego (Wenecja 1718). Saraceńska czarodziejka w polityce Republiki Weneckiej*]

Serkowska Hanna (red.), *Le fonti in Elsa Morante*. Venezia: Edizioni Ca’ Foscari, ss. 136.

Surma-Gawłowska Monika, *Komedia dell’arte*. Kraków: Universitas, ss. 405.

Załęska Maria, *Retorica della linguistica. Scienza, struttura, scrittura*. Frankfurt am Main: Peter Lang, ss. 452.

Załęska Maria (red.), *Creatività nell'insegnamento dell'italiano come lingua straniera. Dalle parole ai testi*. Warszawa: Katedra Italianistyki, Uniwersytet Warszawski, ss. 304.

Załęska Maria (red.), *L'italiano insegnato creativamente*. Warszawa: Katedra Italianistyki, Uniwersytet Warszawski, ss. 256.

Załęska Maria (red.), *Retoryka w komunikacji specjalistycznej*, Warszawa: Polskie Towarzystwo Retoryczne, ss. 305.

Skrypty

Ciesielka Joanna, Woch Agnieszka, *Parole d'arte. Introduzione al linguaggio artistico*. Łódź: Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Filologii Romańskiej, Zakład Italianistyki, ss. 90.

Kaczmarek Tomasz, Jarosz Anna, *Dizionario italiano-polacco della terminologia teatrale*. Łódź: Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Filologii Romańskiej, Zakład Italianistyki, ss. 120.

Magajewska Mirosława, *Linguaggio delle belle arti, del teatro e del cinema*. Łódź: Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Filologii Romańskiej, Zakład Italianistyki, ss. 146.

Tomy pokonferencyjne

Olszaniec Włodzimierz, Salwa Piotr (red.), *Boccaccio e la nuova ars narrandi. Atti del Convegno internazionale di studi (Istituto di Filologia Classica, Università di Varsavia, 10–11 ottobre 2013)*. Warszawa: Sub Lupa, ss. 189.

Czasopisma

„Italica Wratislaviensia” 2015, nr 6: *Literatura – język włoski – relacje włosko-polskie / Letteratura – lingua italiana – relazioni italo-polacche*, pod red. Katarzyny Biernackiej-Licznar, Justyny Łukaszewicz i Daniela Słapka. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, ss. 386.

Temat na pierwszą stronę. Umberto Eco. Tygiel Kultury, 7–12 (223–228), pod red. Artura Gałkowskiego. Łódź: Dom Literatury w Łodzi, ss. 282.

Zagadnienia Rodzajów Literackich. The Problems of Literary Genres. Les problèmes des genres littéraires, LVIII, 2 (116), ss. 160 (numer specjalny poświęcony Umberto Eco, pod red. Artura Gałkowskiego).

Tłumaczenia

Dygul Jolanta, Mikołajewski Jarosław (tłum.): Magrelli Valerio, *Świeckie pogrzeb. Wybór wierszy*. Kraków: Austeria.

Skórska Katarzyna (tłum.): Mazzucco Melania, *Limbo*. Warszawa: W.A.B.

Kralowa Halina, Skórska Katarzyna (tłum.): Salvadori Roberto, *Moda i nowoczesność*. Warszawa: Fundacja Zeszytów Literackich.

Osmólska-Mętrak Anna (tłum.): Di Nicola Andrea, Musumeci Giampaolo, *Wyznania przemytników ludzi*. Warszawa: Świat Książki.

Osmólska-Mętrak Anna (tłum.): Peroni Robert, *Tam, gdzie wiatr krzyczy najgłośniej (Moje drugie życie wśród ludzi lodu)*. Warszawa: Świat Książki.

Woźniak Katarzyna (tłum.): Gabriele Vacis, *Awareness: dziesięć dni z Jerzym Grotowskim*. Kraków: Wydawnictwo Pasaże (seria Meridiana pod redakcją Katarzyny Woźniak).

KONFERENCJE NAUKOWE

10–11 kwietnia 2015 r.: Uniwersytet Warszawski, Instytut Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej – Trzecia międzynarodowa konferencja traduktologiczna *Il traduttore errante: figure, strumenti, orizzonti*.

21 kwietnia 2015 r.: Włoski Instytut Kultury w Krakowie, Międzynarodowe Centrum Naukowo-Badawcze „Mediterraneum” przy Instytucie Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, Instytut Historii UP – Międzynarodowy Panel Dyskusyjny *Italia-Polonia. Dal Risorgimento all’attuale contesto europeo*.

27 kwietnia 2015 r.: Międzynarodowe Centrum Naukowo-Badawcze „Mediterraneum” przy Instytucie Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie (współorganizator: Włoski Instytut Kultury w Krakowie) – Międzynarodowa konferencja naukowa *Włochy, Polska a nowa Europa wschodnia/Italia, Polonia e la nuova Europa orientale*.

15–16 maja 2015 r.: Wyższa Szkoła Filologiczna we Wrocławiu, międzynarodowa konferencja naukowa *Dalle belle lettere alla letteratura di massa*.

24–27 maja 2015 r.: Uniwersytet Łódzki – Międzynarodowa Konferencja Semiotyczna *Znak–Myśl–Słowo–Dzieło/Sign–Thought–Word–Work/Segno–Pensiero–Parola–Opera/Signe–Pensée–Parole–Oeuvre* z wykładem inauguracyjnym prof. Umberta Eco wygłoszonym podczas uroczystości nadania mu tytułu doktora *honoris causa* UŁ 24 maja 2015 r.

5–7 czerwca 2015 r.: Uniwersytet Łódzki, Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi, Akademia Muzyczna w Łodzi – Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Warsztatowa *Piękno i brzydota w ujęciu humanistycznym i artystycznym*.

11–12 czerwca 2015 r.: Warszawa, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Wydział Nauk Humanistycznych – międzynarodowa konferencja naukowa *Polska i Włochy w dialogu kultur*.

24–26 czerwca 2015 r.: Uniwersytet Warszawski – Międzynarodowa konferencja naukowa *Rhetoric in the Knowledge Society*, współorganizowana przez Polskie Towarzystwo Retoryczne, Katedrę Italianistyki UW oraz Rhetoric Society of Europe.

19 października 2015 r.: Uniwersytet Warszawski, Katedra Italianistyki – seminarium *Dal Castiglione al Górnicki (tra cambiamenti e omissioni)* zorganizowane przez Zespół Badań nad Dawną Literaturą i Kulturą Włoską.

2–4 grudnia 2015 r.: Uniwersytet Warszawski, Katedra Italianistyki – międzynarodowa konferencja naukowa *Il Dante dei moderni. La Commedia dall'Ottocento ad oggi*, zorganizowana z okazji obchodów 750. rocznicy urodzin Dantego.

18–19 grudnia 2015 r.: Zakład Italianistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego we współpracy z Włoskim Instytutem Kultury w Krakowie – VI Spotkania Młodych Italianistów Polskich *L'Italia come specchio dell'Europa e l'Europa come specchio dell'Italia nei tempi antichi e moderni*.

ORGANIZACJA DYDAKTYKI

Kierunki studiów prowadzone na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego, wśród nich filologia włoska prowadzona przez Katedrę Italianistyki, zajęły I miejsce w Rankingu Kierunków Studiów miesięcznika edukacyjnego „Perspektywy” 2015 w kategorii filologie, języki obce i językoznawstwo.

Na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie zostały utworzone studia stacjonarne I stopnia na kierunku filologia ze specjalnością italianistyka, prowadzone przez zespół pracowników Wydziału Nauk Humanistycznych.

DZIAŁALNOŚĆ STUDENCKA

„Diamentowy Grant” został przyznany Annie Pifko, studentce II roku italianistyki studiów magisterskich na Uniwersytecie Jagiellońskim. Temat grantu: „Nowe życie rękopiśmiennych przekładów dzieł Dan-tego Alighieri u progu jego polskiej recepcji”, opiekun naukowy: prof. dr hab. Jadwiga Miszalska.

20–21 kwietnia 2015 r. w Łodzi odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. *ECOMONDO – recepcja twórczości literackiej i myśli naukowej Umberta Eco* zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Italianistów “ItaliAMO” wraz z Międzywydziałowym Kołem Teoretyków Kultury oraz Kołem Naukowym Antropologów Literatury Uniwersytetu Łódzkiego.

21–22 kwietnia 2015 r. Studenckie Koło Naukowe Italianistów UŁ zaprezentowało specjalny numer czasopisma „Ec(c)o ItaliAMO” poświęcony Umbertovi Eco.

23 kwietnia 2015 r. w ramach XV Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi członkowie Studenckiego Koła Naukowego Italianistów “ItaliAMO” przeprowadzili warsztaty *Włochy przemysłowe i akademickie*.

22 maja 2015 r. odbyło się seminarium poświęcone prezentacji prac przygotowanych w ramach projektu *Moja pierwsza publikacja* (UMK w Toruniu). Projekty *Moja pierwsza publikacja* i *Moje pierwsze wystąpienie* realizowane przez Koło Naukowe Italianistów w UMK miały na celu rozwijanie zainteresowań badawczych studentów i doktorantów; koordynator naukowy: dr Karol Karp.

22 czerwca 2015 r. na Uniwersytecie Łódzkim odbyła się studencko-doktorancka ogólnopolska konferencja naukowa pt. *Translatoryka i translacje T&T II* zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Italianistów „ItaliAMO”.

Od października 2015 r. w Katedrze Italianistyki Uniwersytetu Warszawskiego działa studencko-doktoranckie koło naukowe Sztuka Włoska w Tłumaczeniu pod opieką dr Katarzyny Foremniak. Celem stowarzyszenia jest upowszechnianie wiedzy o włoskich sztukach wizualnych. W grudniu 2015 r. koło rozpoczęło realizację pierwszego projektu – stworzenia na bieżąco aktualizowanego informatora o wystawach odbywających się we Włoszech. Informator prowadzony w formie bloga znajduje się na stronie internetowej Koła: <http://sztukawloskawtlumaczeniu.uw.edu.pl>

22 października 2015 r. na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie w ramach Tygodnia Języka Włoskiego na świecie zorganizowano seminarium i spektakl pt. *Muzyka włoska na przestrzeni wieków* z udziałem studentów Katedry Języka i Kultury Włoskiej UP; organizatorka: mgr Małgorzata Liffredo.

WYDARZENIA KULTURALNE

Od marca do czerwca 2015 r. w Łodzi miał miejsce festiwal *Labirynt Znaków 2015. Umberto Eco w Uniwersytecie Łódzkim*, na który składał się cykl wydarzeń związanych z postacią wybitnego naukowca, eseisty i powieściopisarza; koordynator: prof. Artur Gałkowski.

14 maja 2015 w ramach promocji nowo powstałej Italianistyki na Wydziale Nauk Humanistycznych UKSW i z okazji 750. rocznicy urodzin Dantego Alighieri odbyło się wspólne czytanie fragmentów *Boskiej Komedii*.

16 marca–25 maja 2015 r. Katedra Języka i Kultury Włoskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie zorganizowała przegląd kina *I Grandi classici del cinema italiano*; miejsce: Włoski Instytut Kultury w Krakowie; organizator: mgr Stefano Deflorian.

24–26 marca 2015 r.: Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie we współpracy z Biblioteką Główną UP zorganizował Krakowskie Spo-

tkania Italianistyczne – cykl spotkań poświęconych szeroko pojętej kulturze Włoch oraz kontaktom polsko-włoskim. Motywem przewodnim tegorocznej edycji imprezy była praca tłumacza. Wydarzeniem towarzyszącym KSI był konkurs wiedzy o Włoszech dla uczniów krakowskich szkół ponadgimnazjalnych.

Organizatorzy: mgr Paulina Kwaśniewska-Urban, mgr Ewelina Pytel, dr Katarzyna Woźniak z udziałem studentów Koła Naukowego „Italiannissimi”.

14 grudnia 2015 r. w Krakowie Stowarzyszenie Fragile i Śródmiejski Ośrodek Kultury zorganizowały w ramach projektu *Transpoetica* wieczór poświęcony włoskiej poezji współczesnej „Kanon poezji włoskiej XX i XXI wieku” z udziałem tłumaczy Jarosława Mikołajewskiego i Agnieszki Kurzei; prowadziła Jadwiga Miszalska, współorganizatorem imprezy było koło Naukowe Italianistów UJ.

KONKURSY JĘZYKA WŁOSKIEGO

20 marca – 20 kwietnia 2015 r.: piąta edycja ogólnopolskiego Konkursu Języka Włoskiego *Il Bel Paese* przy IX LO we Wrocławiu; przewodniczącym komisji po raz drugi był dr Davide Artico.

10 kwietnia 2015 r.: ogłoszenie wyników IX edycji Łódzkiego Konkursu Języka Włoskiego i nagrodzenie laureatów.

24 maja 2015 r.: w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego w obecności prof. Umberta Eco ogłoszono laureatów konkursu na artystyczne tłumaczenie na język włoski wierszy Wisławy Szymborskiej. Wyróżnione przekłady zostały wydane w tomiku *Zgubiony kapelusz. Wiersze Wisławy Szymborskiej dla Umberta Eco/Il cappello smarrito. Poesie di Wisława Szymborska per Umberto Eco*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

24 listopada 2015 r.: ogłoszono X edycję Łódzkiego Konkursu Języka Włoskiego.